

RAKOVNICKÉ OBEČNÉ NOVINY

Všetky náklady spojené s vydávaním a rozširovaním hradí Obec Rakovnica

Číslo 2 * Ročník XVII * Máj 2017

Budujú materiálo-technickú základňu

Dňa 10.3.2017 sa uskutočnila výročná členská schôdza DHZ v zasadačke OcÚ. Naša dedinská (dobrovoľná) hasičská organizácia má momentálne 26 členov. Na výročnej členskej schôdzi sa zúčastnilo 18 členov. Na schôdzi sme privítali aj hostí: predsedu DPO Slovenskej republiky v Rožňave pána Mariána Kapustu a tajomníka Mgr. Michala Teraia.

Naša členská organizácia DHZ má 12-členný výbor, ktorého predsedom je pán starosta Ľuboš Lešták, prvým podpredsedom veliteľ Ondrej Doboš st., druhým podpredsedom preventívár Ján Kóžar a tajomníkom Ondrej Strelka. Ďalšími členmi výboru sú: Bc. Danko Gonosová - pokladníčka, Zoltán Vavrek - strojník, Peter Bra-

po dôkladnej inventarizácii skonštatovali, že i napriek snahe udržať požiarny zbor akcieschopný bude potrebné pokračovať v budovaní materiálo-technického zabezpečenia i obnove a dopĺňaní členskej základne. Obec v spolupráci s DHZ využívajú všetky možnosti a výzvy na vybudovanie úspešného všestranného hasičského zboru.

Pozornosť sme orientovali aj na ďalší rozvoj miestneho zboru. DHZ, s podporou OcÚ, umožnil svojim členom účasť na školeniach, skúškach. Veliteľ Ondrej Doboš st. už absolvoval školenie, prípravu a skúšky na svoju funkciu. Hasiči konštatovali, že v popredí ich pozornosti bude postupné dopĺňovanie základnou osobnou výbavou hasičov teda kompletnými pracovnými hasičskými odevmi, obuvou. Piaty členovia sú už vybavení a v roku 2017 plánujeme zakúpiť ďalších päť. Materiálo-technické vybavenie sa každým rokom zlepšuje. Tak

napríklad už vlastníme hasičské hadice, ktoré sú univerzálne a dajú sa použiť k striekačke, čerpadlu, hydrantu.

Naša organizácia je zaradená do celoplošného rozmiestnenia síl a prostriedkov DHZ skupina C,

kde nám prináleží dotácia 1400 € na rok 2017, ktorú v prvom rade využijeme na materiálo-technické zabezpečenie. Výbor promptne požiadal aj o dotácie na obnovu požiarnej zbrojnice a prideľovanie hasičskej techniky - povodňový vozík a hasičské auto.

Členská základňa na rokovaní prijala plán hlav-

ných úloh na ďalšie obdobie. V rámci plánu sa DHZ sústreďuje na rozširovanie potrebnej techniky a vybavenia. Okrem toho to budú besedy pre občanov o požiarnej ochrane, rozhlasové relácie k aktuálnym situáciám (ochrana lesov pred požiarmi, zimné vykurovacie obdobie...), preventívne protipožiarne kontroly, ukážkové cvičenie požiarnikov v obci na Deň detí...

Snahou DHZ v Rakovnici je aj získať ďalších nových členov najmä z radov mládeže. Veľmi radi ich privítame, vycvičíme, pripravíme na akcieschopnosť tejto prepotrebnej činnosti v našej hasičskej základni i obci.

*Ondrej Doboš st.
veliteľ DHZ*

Hasičská zbrojnica

Foto na strane: Dr. Sabo

dá - referent mládeže, Bc. Michal Genčí - organizačný referent, Jakub Doboš - materiálo-technický referent. Súčasťou riadenia DHZ sú aj revízori. Štefan Murza - revízor, predseda, Henrieta Silicaiová - revízorka, Ján Franciška - ml. revízor.

Hlavným bodom programu bolo hodnotenie činnosti DHZ za rok 2016. Členovia

ru. V apríli 2016 sa uskutočnila kontrola nášho DHZ z Rožňavy ktorej súčasťou bol aj fiktívny, cvičný poplach. Kontrolnú komisiu viedol pplk. Ing. Martin Kaprál, mjr. Ing. Radovan Ružík a ďalší traja členovia. Kontrola dopadla dobre a komisia vyjadrila celkovú spokojnosť. Poukázala aj na určité problémy.

Protipožiarny hydrant

Krátke informácie

Nočný úkaz

Hlboká noc. Tma ako v rohu. Ľudia pokojne spia. Zrazu z čista jasná nečakaný záblesk spojený s veľkým osvetlením. Prichádzalo to od Plešiveckej planiny. Na krátko svetlo zmizlo, ale za chvíľu sa znova objavilo. Viacerí ľudia sa na tento úkaz zobudilo, lebo izby mali osvetlené akoby bol deň. Pri dlhšom pozorovaní tajomstvo bolo odhalené. Veľké terenné auto so zapnutými prídavnými silnými reflektormi natoľko oslnilo, presvetlilo domy, že u citlivejších pováh spôsobilo dočasný šok.

Škodlia dve sestry

V obci šarapatia dve sestry. Možno ich poznáte. Nemali by ste sa s nimi veľmi kamarátiť. Sú nebezpečné, zákerné. Zanechávajú za sebou spúšť a veľa zloby. Ak si ich pustíte k telu, tak sa ich len tak ľahko nezbavíte. Spôsobujú škody materiálne i duchovné. Ich mená sú všeobecne temer každému známe. Sú to nerozlučné sestry - nenávisť a závisť.

Krúpy

Mesiac marec je označovaný ako predjarný. Očakáva sa, že dni budú teplejšie a slnečnejšie. Prekvapil nás 6. marec kedy nečakane padali krúpy. Na šťastie neboli veľké. Podobali sa na broky či malé hrášok.

Biologický odpad

OcÚ oznamuje našim občanom, ktorí majú záujem o zber biologicky rozložiteľného odpadu ako napr. tráva, lístie, aby svoj záujem nahlásili na OcÚ v Rakovnici. Obec na skúšku zabezpečí raz mesačne vývoz biologicky rozložiteľného odpadu formou zberných 240 litrových hnedých nádob. Záujem je

potrebné nahlásiť z dôvodu dodania zberných nádob.

Prídeľujú lieviky

OcÚ oznamuje našim občanom, ktorí majú záujem o zber používaných olejov v domácnostiach, že tento sa vykonáva na OcÚ. Obec k tomu na požiadanie pridieľuje aj lieviky na olej každému záujemcovi.

Zber monočlánkov

Staré nepoužiteľné, vybité batérie, monočlánky používané do svietidiel, elektroniky... občania môžu dávať do zbernej nádoby, ktorá je umiestnená v potravinách DEAD u pani Edity Dobošovej.

Pripoja

Na základe žiadosti, ktorú si podali vlastníci domov č. p. 116 a č. p. 80 a po schválení obecným zastupiteľstvom bude im vyhovené. Obecný úrad dal vypracovať projektovú dokumentáciu pripojenia k verejnému vodovodu. A po splnení všetkých náležitostí bude dodatočné pripojenie realizované.

Náhradník

Ing. Milan Birka sa vzdal poslaneckého mandátu z rodinných dôvodov. Na uvoľnený mandát nastúpil dňom 13. 06. 2017 pán Ján Terai po zložení zákonom predpísaného sľubu poslanca.

Vymenovaný

Nový poslanec Ján Terai bol na zasadnutí OZ vymenovaný za člena Komisie pre ochranu verejného záujmu.

Reakcia na výzvy

DPO SR vydala aktuálne výzvy na pridelenie hasičskej techniky a na rekonštrukciu hasičských zbrojníc. Výška poskytnutej dotácie je do 30 000,- €. Podiel obce na

plnení finančných príspevkov 5%. Poslanci OZ na riadnom zasadnutí odsúhlasili podanie žiadosti na rekonštrukciu hasičskej zbrojnice a prístavbu k už postavenej zbrojnici. Žiadosť o pridelenie techniky bola zaslaná.

Významné výročie

Tento rok máme 690. výročie prvej zmienky o vzniku obce. Oslava tejto významnej udalosti sa uskutoční dňa 22.7.2017, kedy sa bude konať aj Deň obce. Termín sa dohodol na riadnom zasadnutí OZ 13.03.2017.

Vývoz

Zo zákona o odpadoch Z.z. 582/2004 vyplýva povinnosť - zber biologicky rozložiteľného odpadu. Občania sú povinní tento odpad uskladiť podľa predpísaných noriem. Vývoz odpadu sa na skúšku uskutoční raz mesačne firmou Brantner Gemer.

Poučíme sa

Z médií sa dozvedáme o útokoch psov na ľudí. Aj v obci k tomu neraz došlo. I keď neboli obeť, trauma a následky (pohryzenie) ostali navždy. Často sa stavajú takéto prípady, ako napríklad tento. Človek si pohodlne kráča po verejnej ceste, keď nečakane sa ozve zúrivy brechot. Pri pohľade na vzniknutú situáciu si hneď uvedomí, že môže byť ohrozený. Pes zúrivy, plot drží pohromade, ako sa hovorí len „silou vôle“. Je deravý, látaný - plátaný a nesplňa svoju funkciu. Načo majiteľ psa čaká? Pravdepodobnosť útoku psa je veľká. Poučí sa až vtedy, ak sa niečo stane?

Ušetříme

Neseparuj sa! Separuj! Tento slogan je všeobecne známy. Vystihuje všetko. Ak to nerespektujeme a neseparujeme vyrábame si problémy spojené s vyššími finančnými výdavkami obce za odpad a spätne aj sebe. Separovaním znižujeme platby obce za odpad a teda aj sebe. Robme

to, čo má nielen ekonomicky, finančný efekt, ale chránime týmto krokom aj životné prostredie.

Návrhy

Obecné zastupiteľstvo v marci rokovalo o okrúhlom výročí obce i dni obce. Pri tejto príležitosti sa zaoberalo aj ocenením občanov obce, ktorí významným spôsobom, prácou, činnosťou prispeli k rozvoju a šíreniu dobrého mena obce. Starosta obce i obecné zastupiteľstvo sa obracajú na všetkých občanov, aby svojimi návrhmi pomohli pri výbere kandidátov na ocenenie. Svoje návrhy môžete predložiť na obecnom úrade alebo priamo starostovi obce.

Čistější

Vzduch v obci patrí do skupiny, ktorú môžeme označiť ako čistú. Výnimkou je leto, kedy sa niekoľkokrát kosia záhrady. Činnosť je jednoduchá. Záhrada sa pokosí. Z trávy po vysušení sa stane seno. A čo s ním? Niektorí to dajú do kompostu a robia dobre. Najdú sa aj takí, ktorí seno jednoducho spália. To je potom zadymená a zasmradená celá obec. Čistota vzduchu je preč. Ale svitá nám na lepšie časy. Podľa zákona pálenie je nepripustné. Občania na požiadanie obdržia hnedé zberné nádoby na biologicky rozložiteľný odpad a pokosenú trávu do nich vložia. Odvoz nádob zabezpečuje obec.

Bociany

Bocianom venujeme pozornosť každý rok. Čakáme kedy priletia. Presné informácie získavame od nášho spolupracovníka Milana Hlaváča st., ktorý bezprostredne býva blízko jediného hniezda bocianov. Tohto roku prvý priletel 22. marca, stredu v popoludňajších hodinách o 16.00. Ako vyplýva z doterajších pozorovaní najprv prilieta samček, ktorý overuje aká je situácia a či hniezdo je voľné. Potom odletí a znovu priletí spolu so samičkou.

V porovnaní s inými rokmi stalo sa tak v predstihu. Zvyčajne prilietajú 1. apríla alebo tesne okolo tohto termínu.

Starajú sa

ZO JDS a ZO SZPB v Rakovnici po dohode s obcou prostredníctvom starostu obce a predsedov organizácií majú dlhoročný patronát nad pamätníkmi v dedine. Starajú sa o ne, čistia, ošetrojú, udržiavajú v najlepšom stave. Podieľajú sa na spomienkových programoch pri pravidelných výročiach. Týmto činom vzdávajú úctu za všetkých občanov tým, ktorí za nás bojovali v SNP. Tohto roku začali so svojou činnosťou 31. marca, kedy zorganizovali a zrealizovali brigádu okolo našich pamätných miest. Na akcií sa zúčastnilo 15 občanov.

Mrzlo

Apríl je pomerne nevyspytateľný. Dvanásteho apríla mrzlo. Teplota klesla pod mínus tri stupne. Voda v otvorených nádobách bola pokrytá ľadom. Uvidíme, čo to urobilo s rozkvitnutými ovocnými stromami.

Aktualizujú

Náš stacionár prispieva svojim dielom k významným sviatkom. Robí to dvakrát. Najprv s klientmi sa tvoria malé umelecké diela. Potom sa realizuje výstava vo všetkých oknách zariadenia. Ak ste zvedaví na aktuálne diela klientov, tak si ich môžete pozrieť vystavené na chodbe klubu. Veríme, že budete mať príjemný zážitok.

Vynaliezaví

Spolupracovníci RON zistili zaujímavé zmeny v obci. Pri príležitosti Veľkonočných sviatkov kreatívni občania v predzáhradkách ozdobili stromčeky veľkonočnými vajčkami. Svojím výtvorom zaujali okoloidúcich.

Bláznivý

O apríli sa hovorí, že je to bláznivý mesiac. Pomenova-

nie dostal preto, lebo počasie je nevyspytateľné a často sa mení. Zaskočení sme boli 20. apríla, kedy husté sneženie

bolo spojené s fujavicou. V dedine sa sneh neudržal, ale pod Tureckou na krátky čas ostal. Nasledujúci deň počas noci

mrzlo. Namerané bolo mínus tri stupne. V otvorených nádobách s vodou mal ľad tri milimetrovú hrúbku.

Prevládali verejné spoločenské aktivity

Posledný piatok v mesiaci je už tradične dňom, kedy sa členovia Zboru pre občianske záležitosti stretávajú na svojich pravidelných nácvikoch. Takýto posledný marcový piatok bol však o niečo výnimočnejší. Členovia ZPOZu hodnotili svoju činnosť v uplynulom roku 2016.

Potešila ich účasť hostí, zástupkyne starostu obce Mgr. Márie Uhrinovej, poslancov Obecného zastupiteľstva v Rakovnici Ing. Moniky Genčiovej, Mgr. Eriky Genčiovej, predsedu SZPB Ing. Ondreja Lorka.

Zbor pre občianske záležitosti pracoval v roku 2016 s počtom 9 členov. Naši členovia preukazujú pozitívny vzťah k obci, úctu k jej obyvateľom a ich potrebám.

Spolupracujeme so starostom obce, poslancami, spoločenskými organizáciami a obyvateľmi, ktorí sú ústretoví a ochotní s nami spolupracovať.

V oblasti občianskych pohrebov bol uplynulý rok pokojný. Náročnejší bol v príprave programu pri oslavách SNP, Mesiaca úcty k starším spojený s Dňom obce, Posedenia pod jedličkou a oslavy 80-tych nášho harmonikára Igora Adlera.

Po prvýkrát sme pripravovali program s deťmi. Je to náročnejšie, ale i najkrajšie. Novým momentom bol pozitívny, ochotný prístup rodičov detí k ich vystúpeniu.

V roku 2017 chceme v spolupráci s kultúrnou komisiou obce podieľať sa na oslave 690. výročia prvej

písomnej zmienky vzniku obce. Postupne chceme rozšíriť náš repertoár aj o piesne na cirkevnú rozlúčku so zosnulými.

V zastúpení starostu obce tlmočila Mgr. Mária Uhrinová poďakovanie za činnosť a zaželala členom ZPOZu veľa úspechov v tomto roku. Poslankyňa Ing. Monika Genčiová vyzdvihla pekne ideovo spracované vystúpenia na spoločenských podujatiach v obci. Pochvalné slová vyslovili aj ďalší hostia.

A čo si zaželeli samotné členky do tohto roku? Predovšetkým, aby im to „dobro spievalo“, aby mali málo smútočných rozlúčok a viac veselých spoločenských vystúpení, no a rady by svoj kolektív omladili o nové členky (snáď aj členov?). -bd-

Spoločné foto

Ing. O. Zorko

Robia to v záujme skvalitňovania a obohacovania života svojich členov

Vo štvrtok 23. februára 2017 sa konala v sále rakovnického kultúrneho domu hodnotiaci členská schôdza, už po 17 krát od vzniku základnej organizácie v roku 2000, aby zhodnotili svoju prácu za minulý rok. Schôdzku otvoril a viedol predseda ZO JDS Mgr. Ladislav Fábian. Privítal nových členov a v úvode s potešením oznámil, že organizácia má úctyhodných 85 členov.

Privítal milých hostí, členky predsedníctva OO JDS pani Katarínu Draveckú a p. Ruženu Gergelyovú, starostu obce Ľuboša Leštáka, vedúcu denného stacionára Mgr. Miroslavu Turčányiovú, zástupkyňu ZO JDS Rudnú predsedníčku p. Irenu Tokárovú, predsedu ZO JDS Rožňavské Bystré Ing. Tibora Barnu a šéfredaktora RON Dr. Jozefa Sabu.

Už samotný program nasvedčoval tomu, že rokovanie bude obsahovo bohaté. Nesklamala ani úroveň predložených materiálov. Správu o činnosti predniesol predseda Mgr. Ladislav Fábian, v ktorej podrobne zhodnotil celoročnú prácu organizácie, ktorá bola veľmi široká, ale poukázala i na to, čo by sa dalo zlepšiť.

Veľmi pozitívne bola hodnotená práca výboru, ktorý

zabezpečoval všetky podujatia, či už to boli členské schôdze alebo rekreácia členov a rôzne iné podujatia. V minulom roku organizácia zorganizovala aj turistické stretnutie R-4 na „IVÁDOVE“. Činnosť však nespochovávala len v organizovaní spoločenských a náučných podujatí, ale jej členovia sa podieľali aj na brigádnickej činnosti. Každoročne v jar-ných mesiacoch sa členovia zúčastňujú jarného upratovania okolo pomníkov v obci. Ten, kto ich činnosť pozná vie, že tieto spomenuté aktivity sú len malou časťou z toho, čo všetko robia. Okrem iného pripravujú každý rok posedenie „Pod Jedličkou“, Mesiac úcty k starším, kde si pripomenuli aj 15. výročie založenia ZO JDS. Aktívne sa zapájajú aj do organizovania MDD.

Organizácia je otvorená pre každého dôchodcu, stačí vyplniť prihlášku a zaplatiť členské 2.- € za rok a každého člena nielen medzi sebou radi privítajú, ale budú ho o všetkom aj informovať.

V tomto roku chce ZO JDS začať prípravné práce na stánku pre spoločenské organizácie v obci a to rekonštrukciou budovy obecnej vodárničky. Organizovať zájazd na termálne kúpaliská,

kujú, budú rovnako aktívne pokračovať v záujme skvalitňovania a obohacovania života nielen našich starších spoluobčanov, ale aj medziľudských vzťahov, úcty a spolupatričnosti medzi všetkými našimi občanmi. Kým v 19. storočí bol problém dožiť sa staroby, problémom 20. storočia bolo starobu zabezpečiť a problémom 21. storočia bude starobu naplniť obsahom.

Pri príležitosti MDŽ boli ženy obdarované kvetmi

silvestrovský pobyt v Piešťanoch a veľa iných.

Veria, že v ich činnosti aj za podpory orgánov obecnej samosprávy, začo im da-

Na schôdzi boli odovzdané aj ďakovné listy. Krajské predsedníctvo JDS v Košiciach na návrh OO JDS v Rožňave udelilo starostovi obce p. Ľ. Leštákovi Ďakovný list za spoluprácu a pomoc ZO JDS a 12 členov našej ZO JDS dostalo Pamätný list a skromný darček k významnému životnému jubileu.

Hodnotiaci členská schôdza splnila svoj cieľ. Konštatujeme, že sa zvýšil počet členov tejto aktívnej organizácie. Jej aktivity sú jedinečné, prínosné, zodpovedajúce potrebám dôchodcov. Nie sú jednotvárne, ale pestré a mnohé úplne nové. Ciele majú zaujímavé, motivačné. Držíme im palce. Nech sa im darí.

- LF -

Jubilanti so starostom obce a predsedom ZO JDS

Foto na strane: Dr. Sabo

Úspešné hospodárenie v uplynulom roku

Lesné pozemkové spoločenstvo v Rakovníci každým rokom vykazuje stále lepšie hospodárske výsledky. V zmysle platných stanov spoločenstva a na základe ustanovenia zákona 97/2013 Z.z. o pozemkových spoločenstvách bolo zvolané Zhromaždenie Lesného pozemkového spoločenstva v Rakovníci dňa 24.02.2017 do sály obecného Domu kultúry. Zhromaždenie už tradične viedla Ing. Jarmila Breznenová. Pravidelným hostom bol starosta obce Ľ. Lešták. Ťažiskom programu bolo vyhodnotenie činnosti, správa o hospodárení a stanovisko dozornej rady k činnosti a dosiahnutým výsledkom za rok 2016. Po oficiálnej časti sa slova ujal predseda LPS Ján Dányi.

Predseda hneď úvodom v rámci služieb v sume 2433 €.

Prínosom v starostlivosti o hladký priebeh lesných prác bola zrealizovaná oprava cesty do Huty, a opravený prejazd do Šinárovej doliny.

Ing. J. Breznenová a predseda LPS Ján Dányi

1011,97 m³. Z tohto objemu bola guľatina 473,05 m³, palivové drevo odpredané formou deputátu bolo 297 m³ to je 550 prm a samovýroba 241,92 m³ čo je 448 prm. Pripomenul, že na rok 2017 je predpis plánovanej ťažby 1100 m³.

V praxi ide o obnovné úmyselné ťažby v dvoch porastoch Pošova a Šinárova dolina. V troch porastoch v lokalite Mních to budú výchovné úmyselné ťažby. V pestovnej činnosti majú naplánované prerezávky a prečistky vo výmere 4,5 ha. Na rok 2016 boli naplánované a zrealizované prečistky a prerezávky na výmere 3,8 ha v lokalite Šinárova dolina. Prerezávky boli realizované

Boli zakúpené 3 betónové skruže, ktoré boli osadené na miesto pôvodných, ktoré boli zničené a polámané od ťažkej techniky. Celý úsek cesty bol vysypaný jalovinou. Jalovina bola získaná bezplatne.

Príprava drevín na odvoz

Za vyvozenie, rozhrnutie a opravu prejazdu sme zaplatili 2604 €.

Čo sa týka platobnej disciplíny tá bola uspokojivá ako u právnických tak aj u fyzických osôb.

Ceny palivového dreva, na rok 2017 sa nemenia. Podiel-

Ďalším návrhom výboru, vzhľadom k ziskovému hospodáreniu od roku 2005 a výnimkou nebol ani rok 2016, rozdeliť sumu 25 000 €, s tým že by táto suma bola rozdelená na veľkosť vlastného podielu platného k aktuálnemu dňu. Orienta-

Odvoz drevnatej hmoty

ník má nárok na 1 ha výmery, 2 prm v zvýhodnenej cene 16,60 € kto si chce dokúpiť 23 € za 1 prm. Pre nepodielníkov je to cena 28 € za 1 prm. V samovýrobe je cena 3 € za 1 prm.

Do samovýroby sa bude dávať haluzina po ťažbe, čo je aj prioritou vychystať a vyčistiť čo najväčšie plochy. Po tisíc kubíkovej ťažbe je objem haluziny veľký, a vzhľadom aj k tejto skutočnosti, výbor navrhol pridať k platným vývozným dňom utorok a sobotu, ešte piatok za vývozný deň. Návrh bol prijatý.

ne by to bolo zhruba 80 € na 1 ha výmery. Tieto dividendy by boli vyplatené v priebehu mesiaca december 2017.

Je to po prvýkrát v histórii LPS kedy takýto návrh prišiel. O to viac to teší celé vedenie LPS teda tých ľudí, ktorí museli vykonať veľký kus práce, aby sa čosi také stalo realitou. Aj tento návrh prešiel bez pripomienok.

Napriek dosiahnutým výsledkom vedenie LPS nemá takú predstavu, že všetko je ideálne, dokonalé. Práve naopak. Uvedomujú si, že vždy je čo zlepšovať, zdokonaľovať. Odvážne idú cestou na ktorej sa učili, prekonávali prekážky, riešili problémy, získavali potrebné skúsenosti a neraz učili i poučili i na vlastných chybách. Všetko čo sa deje v rámci možnosti LPS, podľa vyjadrenia predsedu, je už na hranici týchto možností, ale i tak sa nevzdávajú. Terajšie dosiahnuté výsledky sú neodskriepiteľné a musíme otvorene povedať, že aj zásluhou predsedu LPS a celého výboru.

Ján Dányi

Pamäť obce Rakovnica

Na základe priaznivej odozvy pokračujeme vo zverejňovaní individuálnych spomienok, pamäti, zážitkov ľudí, občanov obce, ktoré súvisia so životom, činnosťou v našej dedine. I v tomto novom článku sa dozviete zaujímavé poznatky v určitom vývoji a s udalosťami súvisiacimi s jedinečným a jediným technickým výtvarom, stavbou – vodným mlynom.

Jedna z historicky zachovaných stavieb je vodný mlyn na Vyšných lúkach. Mlynárska usadlosť Štefana Kraveca sa nachádza na samote pri Hontianskom potoku asi 2 km západne nad obcou. V minulosti sa v jej blízkos-

mlyna pozostáva z kolesovne a z mlynice s mlynským pôjdom.

Mlyn mal sústavu mlecích kameňov a drevené vodné koleso na vrchný pohon. Potrebnú vodu k nemu privádzal náhon odrazený od

Súčasný pohľad na mlyn

Dr. Sabo

Pohľad na mlyn zo západnej strany

Dr. Sabo

ti nachádzala malá huta na spracovanie železnej rudy. Mlynárska usadlosť tvorí technická časť a obydlie mlynára postavené pod jednou strechou. Technická časť

potoka Genč asi 400 m nad mlynom. Na mletie slúžili kovové valcové stolice. I dnes je možné vidieť jednu kompletnú kamennú valcovú sústavu pre šrotovanie, avšak

Mlynské koleso v zime

Súkromný archív

už na elektrický pohon. Na triedenie meliva počas mletia slúžili vysievače. V procese spracovania zrna na múku muselo melivo prejsť tými strojmi viackrát.

V okolí, kde nikdy nebolo veľa vody, genčanský potok bol zárukou, lebo mal i v najväčších suchách vody

dost, takže mlynár mlel kedy potreboval. Vody bolo vždy dostatok a k mlynárovi Kravecovi dovážali melivo zo širokého okolia. Mlelo sa po celý rok. Na mletie múky sa používala pšenica a žito. Hrubé časti z mletia obilia sa využívalo ako šrot pre krmenie prasiat, hydiny, husí, ka-

Prvý zľava bývalý majiteľ mlyna

Súkromný archív

číc. Šrot sa mlel aj z jačmeňa. Múka namletá v mlyne bola kvalitná a upečený chlieb z nej vydržal aj celý týždeň. Veľkú zásluhu na dobrom chlebe mali aj naše mamy, ktoré ho dokázali kvalitne vymiesť, vykvasiť a upiecť. Tú chuť cítim podnes.

Obytnú časť Kravecovho mlyna tvorili kuchyňa, izba, neskôr bola postavená prístavba. Ďalšou významnou vecou na tú dobu bolo, že mlynár Ján Kravec (syn Š. Kraveca) pre prípad výpadku elektrickej energie vybudoval betónový rezervár na vodu, do ktorej zabudoval Kaplánovu turbínu na výrobu elektrickej energie, ktorou zabezpečoval výrobu elektriny ako zdroj svetla v mlyne, čo na tú dobu bol veľký pokrok, nakoľko obec bola elektrifikovaná až v roku 1946. Do rezerváru bola voda privádzaná z mlynskeho náhonu. Rezervár mal dĺžku asi 5 m, šírku 2 m, hĺbku 2,5 m. Objem vody postačoval na vykrytie potrebu pohonu kaplánovej turbíny. Pamätám si, že za mlada sme sa chodili osviežiť pod mlynské koleso, kde z výšky padala na nás primerane studená voda. Neskôr po vybudovaní vodného rezerváru vody sme tento používali na kúpanie a potápanie. Museli sme dávať pozor, aby nebola zapnutá turbína. Bolo to v podstate prvé kúpalisko v obci. Do tej doby ani odvtedy sa podobná príležitosť nevyskytla. Mlynári boli dobrí ľudia, i keď rezervár bol súkromný, nebáli nám v ňom kúpať sa.

V roku 1951 bola nariadením štátnych orgánov zakázané mletie múky a mlyn bol zapečatený. Do roku 1979 sa mlyn využíval ako šrotovník. Nevhodné využívanie mlyna, nedostatok finančných prostriedkov bývalých aj terajších majiteľov sa podpísal pod dezolátny stav vodného mlyna. Je to veľká škoda, mlyn by sa mohol využívať ako kul-

túrno-historická pamiatka na rozvoj vidieckej turistiky. V štítnickej doline je to jediný, i keď nie zachovalý, vodný mlyn.

Nakoľko mlyn bol a je sú-

kromným vlastníctvom, obec ani štátne orgány neprejavili o tento objekt záujem. Prostredie mlyna je veľmi pekné, na turistiku ako stvorené, dobrá prístupová cesta

a okolitá zeleň sa priam núka na vybudovanie ranča pre chov koní a jazdeckú školu, turistiku a rôznu inú záujmovú činnosť.

-juzud-

Podpora a spolupráca pomáha rozvoju spolku

Koncom mesiaca apríla Banický spolok v Rakovnici pravidelne hodnotí svoju činnosť a predkladá plány na nový kalendárny rok. Tak tomu bolo aj v piatok 28. apríla v poľudňajších hodinách v Dome kultúry. Zišli sa tu členovia spolku a ich milí hostia starosta obce Rakovnica L. Lešták a zástupcovia Banického spolku Bratstvo z Rožňavy.

Po úvode sa slova ujal predseda spolku Ján Lindák. Poukázal na to, že práca nášho banického spolku je zameraná najmä na tri kľúčové akcie a to: Členské schôdze, stretnutia banských miest a obcí, oslavy banického dňa.

Spolok v súčasnosti má 49 členov. Počet členov je pohyblivý. „Stáva sa, že naše rady niekto opustí, s tým sa musíme zmieriť, ale musíme osloviť ďalších sympatizujúcich s baníctvom a hutníctvom, ktorí by chceli naše rady rozšíriť,“ poznamenal predseda. Pochválne sa vyjadril k práci výboru: „Náš spolok riadi 5-členný výbor, ktorý sa schádza pravidelne a zodpovedne pripravuje akcie, ktoré sú spojené s činnosťou nášho spolku.“

Pri hodnotení činnosti za minulý rok konštatoval, že sa im nedarí nájsť otvor do bane Kresanicu na Ivádkove pod Tureckou. Práca je to náročná a neistá. Miesto sa ťažko hľadá. Využívajú všetky dostupné materiály a možnosti. Nevzdávajú sa.

Aby spolok fungoval, musí mať aj dobrých sponzorov. „Naším hlavným sponzorom je Obec Rakovnica. Tu musím vyzdvihnúť prácu pána starostu L. Leštáka, s ktorým riešime všet-

ky naše podujatia. Ďalšími sponzormi sú: Agrospol s.r.o. Honce – Ing. Belák Ján, obce – Štítnik, Honce, Rožňavské Bystré a Rudná. Minulý rok náš spolok podporili aj stavebniny Bagira a Agrottrade Rožňava. Vďaka týmto sponzorom môžeme dôstojnejšie oslavovať naše podujatia,“ zdôraznil predseda v prejavu.

Ocenení jubilanti

Dr. Sabo

Vysoko ohodnotil spoluprácu s Banickým spolkom Bratstvo z Rožňavy. „Sú nám nápomocní a keď máme nejaké problémy tak ich potom spolu riešime.“

Tento rok bude desiate stretnutie banských miest a obcí v Novej Bani 20.5.2017, ktorého sa chcú zúčastniť. Predseda pozornosť venoval aj stanovám spolku. „Máme schválené stanovy a tými-

to sa budeme riadiť do budúcnosti. Stanovy navrhujeme rozšíriť a doplniť o výročné jubileá 75 rokov a 85 rokov. Ďalej navrhujeme doplniť článok 1. Členom spolku môže byť osoba staršia ako 18 rokov, pracovala v baníctve, v odvetví geologického prieskumu, pracovala pri úprave nerastných surovín a sympatizuje s baníctvom.“

Návrhy boli prijaté bez pripomienok. Po oficialitách nasledovalo občerstvenie a podávanie chutného banického gulášu, ktorý pripravil majster kuchár Milan Hlaváč.

Spol'ahnú sa na bojovnosť

Z pozície predsedu TJ Baník Rakovnica by som rád pripomenul čitateľom pôsobenie futbalového klubu za rok 2016/17. Na konci sezóny 2015/16 nás opustil Tibor Viola a aj bratia Ivan a Ladislav Lörinczovci a za prácou nám odišiel Štefan Murza ml. a Erik Herchl.

našu bojovnosť a neprestane si uvedomovať, že futbal nehráme pre seba, ale pre našich verných fanúšikov o ktorých by sme neradi prišli.

Čo sa týka našich odohratých zápasov tak môžem povedať, že ma mrzia dva zápasy a to vonku s Pačou a doma s Krásnou Hôrkou B.

bola veľmi podarená. Obdiv a vďaka patrí starostovi obce Ľubošovi Leštákovi za vyvezenie materiálu, ktoré vo veľmi ťažkých podmienkach nebolo vôbec jednoduché.

Osobne som veľmi rád, že pri výkone svojej funkcie a činnosti klubu, za každú jednu pomoc, ktorá ma veľmi teší. A tak isto som rád, že mám pri sebe ľudí, ktorí mi nemalo pomáhajú. Týmto by som sa chcel zároveň poďakovať Milanovi Hlaváčovi, Mgr. Marienke Uhrinovej, Máriaovi Hlaváčovi, Monike Koltásovej, sestram Kravecovým a mojej manželke a to hlavne za futbalový tur-

naj Magdoléna. A samozrejme nemôžem zabudnúť ani na chlapcov čo mi pomáhajú pri údržbe ihriska. Je to hlavne kosenie o ktoré sa stará Igor Čizmár a musím povedať, že to robí veľmi dobre.

Na záver by som chcel odkázať našim verným fanúšikom, že ak budem mať čas, ktorého je nedostatok a stále sa budem vedieť spoľahnúť na pomoc tých, čo mi teraz pomáhajú, tak futbal v obci bude fungovať. Lebo ak ostane človek na to všetko sám, tak to nikdy nedokáže zvládnuť.

*Ladislav Gemerský
predseda FK TJ Baník*

S Erikom Herchlom môžeme počítať na koniec jarnej a začiatok jesennej časti. Do klubu pribudol jeden hráč Adam Burdiga zo susednej dediny Rudnej a dvaja mladí bratia Adam a Tibor Milkovci, ktorí sú vo veku 17 a 19 rokov a to je pre klub pozitívne, keďže máme v klube starších hráčov vráťame mňa, ako najstaršieho.

Hry nášho mužstva je pre mňa dosť ťažké hodnotiť, keďže sme mali príliv a odliv hráčov. Musíme spraviť krok späť, sklbiť mužstvo a zapojiť nových hráčov do klubu a hlavne kolektívu. Chceme stále ostať kolektívom, ktorý na ihrisku vydá zo seba všetko a mimo ihriska bude fungovať ako najlepší priatelia. Stále sa budeme spoliehať na

Obidva zápasy sme si prehrali sami. Ale tak ako aj úspechy aj neúspechy patria ku športu. Celkovo hráme v II. triede a v rámci nej sme sa umiestnili na 6. mieste.

Ako organizácia sme sa spolu s obcou podieľali na výstupe na Plešiveckú platinu. Z môjho pohľadu môžem povedať, že akcia to

Futbalové situácie

Foto na strane: Ing. Peter Kmeť